

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 39 (3201) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Charkov birtokáért folyik a küzdelem

Délen újabb frontrövidítéseket hajtanak végre a németek. — Tuniszban csak helyi jellege van a tengely hadműveleteinek

Speelman newyorki érsek Taylor helyett jött a Vatikánba

Miközben keleten lélekzetet elállítón tombol a világtörténelemnek talán legvéresebb csatája, diplomáciai téren is olyan sürgős-forgás észlelhető a semleges fővárosokban, mely mindenképpen-döntés kierőszkolálásának szándékára enged következtetni. Két nap óta ezen a vonalon különösen a Vatikán került az érdeklődés és mondjuk ki bátran: a reménykedő várakozás központjába azzal a hírrel kapcsolatban, hogy Spellmann newyorki érsek tegnap repülőgépen Lisszabonba érkezett s ma folytatja útját Róma felé, ahol a Pápának lesz a vendége.

Vatikáni körök úgy tudják, hogy a newyorki érsek nem a Pápa felszólítására utazik Rómába. Egyetlen támpontot ad a római hír a találgatáshoz, — nevezetesen azt, hogy Rooseveltnek Casablancából történt hazatérése után rövid idővel Spellmann érsek megbeszélt folytatott az elnökkel.

Hogy magyarázzuk mi Spellmann érsek római útját? A fennálló világpolitikai konstellációból indulunk ki: ez pedig mindenképp azt jelenti, hogy az USA politikája az elmúlt néhány hónap alatt szinte megdöbbentő gyorsasággal állt át a szovjet vonalra! Hiszen az amerikai propaganda, amelyet Washington irányít, — éppen a legutóbbi időkben szinte tobzódott a különböző tervek publikálásában, — de olyan tervekben, amelyek győzelem esetére a Szovjet európai uralmi előjogait feltétlenül elismerik. Mármost mi sem természetesebb annál, hogy ezek a földobott és nagy harsanással világgá kürtölt tervek nemcsak az érdekelt európai nemzeteket döbbenetelték meg; nemcsak ezekenél váltottak ki szenvedélyes tiltakozást, — de bizonyára felfigyelt ezekre az amerikai izü tervek a Vatikán is, amely kétezer év óta mégis csak a keresztény európai kultúra szellemi központja és túl az emberi felelősségen, éppen ezért Isten előtt is felelősséggel tartozik azért, hogy a világ többszámű milli főnyi katolikusát s általában a civilizált keresztény világot a világnézetek ma dúló harcában is tájékoztassa, irányelveket adjon és véleményét a legfelsőbbrendű keresztényi princípiumok alapján kinyilatkoztassa.

A Vatikán soha el nem hallgatta aggodalmait azzal a szovjet rendszerrel szemben, amely államelvétette az ateizmust s amely az istentagadás központi propagandáját pénzelt, sőt amely a kommunista párthoz való tartozást is az istentagadás elvének elfogadásától tette függővé. A Vatikánnak pontos értesülései vannak arról, hogy az alatt a néhány hónap alatt, amíg a szovjet

rémuralom dühöngött a három kis balti államban, két év előtt, — mi volt a sorsa a katolicizmusnak a Baltikumban? Miként végeztek ki kétszáz lelkeszt és miként tünt el a kelet-lengyelországi megszállás során további 1600 néhány hónap alatt!

Igy állván a dolgok, — szerény megítélésünk szerint kevésbé fontos az az üzenet, amelyet Spellmann érsek esetleg hozott magával Newyorkból a Szentatya számára és Európa jövőjét illetőleg bizonyára sokkal fontosabb lesz az az üze-

net, amelyet a Vatikánból magával fog vinni Newyorkba. Aki elfogadja és magára nézve kötelezőnek tartja a kereszténység legmagasabb principiumait, — másként nem is gondolkozhat. Mind ezt abban a feltételezésben mondottuk el, hogy Newyork érseke Roosevelt üzenetét hozta. Ha nem ez az eset, — akkor a politikának és a politikusnak nincs hozzászólása ehhez a híradáshoz, amely azonban ezekben az órákban mindenképpen a világsajtó elsőrangú szenzációjának számít.

Megtizedelték a szovjet hadosztályokat a német repülők

Berlin. (Bud. Tud.): A keleti harctér déli szakaszán — a Berlinbe érkezett közlések szerint — folytatódik az arcvonal megrövidítésére indított visszavonulás. A jelek szerint a szovjet csapatok alig tudják zavarni e mozdulatokat. Így például eddig nem sikerült egyetlen nagyobb köteleket sem bekeríteniük, ellenkezően állandóan nagy ellentámadásokkal kell számolniuk, melyeket a németek minduntalan megindítanak.

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harctérről: Zuhánóbombázók erős harci és páncélosvadász repülőkötelek rendkívül hatásosan támogatták a német csapatokat a Charkov környékén folyó súlyos harcokban. Késő estig szünet nélkül támadták a német repülők a szovjet menetszlopokat és kieroállásokat. Szétverték a felvonuló gépesített köteleket és az összes városba vezető útát valószínű hombazáppal árazották el. Az előrehajszolt szovjet hadosztályokat így annyira megtizedelték, hogy a harciállásokat már csak erősen meggyengült csapatrészek érték el. Az egész középső arcvonalzakaszon csak helyenként volt harc. Különösen eredményes volt egy nagyobb német gránátos és műszaki rohamcsapat vállalkozása, amely betört a bolsevista állásokba, felgöngyölt a közel 5 kilométeres állásrendszert, 72 kiserődöt és harciállást puszított el és 500 hadifogollyal tért

vissza. Az Ilmen tótól délre a bolsevisták a két legutóbbi napon összesen 95 harcocsit vesztek. Egy német légelhárító üteg február 16-án 12 darab legnehezebb szovjet páncélost lőtt ki. A szovjet csapatok egész nap megismételt támadásai eredménytelenek maradtak. Leningrád vidékén a szovjet csapatok a legutóbbi napok súlyos veszteségei után, helyenként a Néva jegén át kicéreltek meg támadást, melyeket azonban visszavertünk. Egy másik szakaszon egy német ellentámadás kivetette az ellenséget az előző nap elfoglalt állásaiból. Az ellenség két másik helyen is eredménytelenül támadott és ennek során 26 páncélost veszített. Német páncélvadászok az északi szakaszon kedden 11 szovjet gépet lőttek le. A Jeges tenger mentén egy német támadással 31 kiserődöt és harciállást sikerült elpusztítani mélyen a szovjet védelmi rendszerében.

Charkov keleti vasutja német kézen van

Berlinből jelentik: (MTI) Illetékes német katonai körökből származó értesülés szerint a harc Charkovban és a város környékén változatlan hevességgel folyik tovább. A várostól délre és délkeletre a német csapatok újabb ellentámadásokkal meghiusították a bolsevisták előretörését és visszavetették őket a Donec parti erdőségekre. A szovjet erők a várostól keletre húzódó

vasutvonalat 14-szer hiába ostromolták meg. A vasutvonal továbbra is német kézen van. Ezekben a harcokban a szovjet csapatok 23 páncélost vesztek. A városban házról-házra folyik a harc. A harcokba német harci gépek is beavatkoztak és a német stukák megakadályozták, hogy a szovjet újabb erősítéseket vessen a küzdelembe. (Tudósításunk folytatása a 2. oldalon)

Kereszttel vagy kereszten

Irtá: BABICS LÁSZLÓ

Sebesült katonákat látogattam. Arcukon még az orosz hómezők kísérteties emléke, de szemükben már a hála és az öröm, hogy élnek és szerető magyar szívek veszik körül őket. Szentképeket osztok szét közöttük és ők könnyes szemmel csókolják meg Krisztus keresztjét. Sok vihart látott, sok szenvedést átélt magyarok találkoznak az Istennel, s a Felvidék, Erdély, az Alföld és a Dunántúl magyar fiainak a lelke összelelkezik Krisztus keresztjével. Mélységes csendet tör meg az egyik dunántúli magyar, amikor megszólal:

„Most már elhiszem, hogy itthon vagyunk, mert keresztet látok. Orosz földön nem voltak kereszték és mi tudtuk azt, hogy vagy a kereszttel, vagy a kereszten. Vagy a kereszttel győzünk, vagy a kereszten fejezzük be életünket, mint ahogy egy református tábori lelkész bajtársunkat keresztre feszítve találtunk meg.”

Megdöbben az ember azon a fanatizmuson, amit lépten-nyomon hallunk a bolsevistákról. Ez a fanatizmus termelte ki minden dök legvadabb katonáját, legkegyetlenebb harcosát: a partizánt. Ezt a fanatizmust csak másik fanatizmussal lehet legyőzni. A teljes istentelenséget csak teljes istenhittel, a keresztnélküliséget sok-sok kereszttel, vallástalanságot csak mély vallásossággal. Ezért van szük-ségünk a keresztre, ezért kell minden magyar honvédet a kereszt jegyében utnak indítanunk, ezért kell minden magyar házba, minden intézménybe bevinni és diadalra juttatni a keresztet és védünk azt az életünk árán is. Vagy megvédjük ezzel a szent fanatizmussal Európát és Magyarországot minden idők legvadabb emberáradatától, amely összetör és letipor minden keresztet, vagy a kereszttel együtt mi is elpusztulunk menthetetlenül. S ebben az élethalálharcban mi nem tudunk felvonultatni rablógylkosokat, börtönlakók és orvlövészek ezreit. Mi csak becsületet magyar apákat, szelid, nyílttekintetű magyar fiukat tudunk odaállítani. De ha minden magyar megtanulja szeretni a keresztet, ha minden magyar lelkében fel-lángol az őskeresztények Krisztus szeretete, a keresztes háborúk vitézeinek keresztbe vetett hite, Szent István és Szent László őseréjű, igazi kereszténysége, akkor a Kárpátoktól az Aldunáig, a csiki havasoktól a sápróni hegyekig fel fog törni a lelkekből egy minden magyart összefogó, a keresztet diadalra juttató, minden istentelenséget, minden közömbösséget és megalkuvást elsöprő szent fanatizmus. Fanatizmus, amely erőt ad majd szeretetre és jóságra nevelt fiainknak, hogy harcoljanak utolsó csepp vérükig fanatizmus, amely fegyvert ad

minden magyar kezébe a keresztet és a kereszttel megszentelt földünkért, fanatizmus, amely új Zrinyiket, új Dobó Istvánokat és új egri nőket fog nevelni azokból a magyar fiukból és leányokból, akiknek a szeméből eddig csak szeretet és szelidség sugárzott.

Ez a fanatizmus, ez a keresztszeretet ott izzik már sok dobogó magyar szív mélyén: Szent László városa, mintha csak a nagy király szelleme támadt volna fel benne és innen indulna el új országhárásra, készül diadalra jutni a keresztet. Nem elszigetelt mozgalom, nem felekezeti megmozdulás ez már többé, — csak a rövidlátók és kicsinyeskedők, a megalkuvók és a magyar összefogást megakadályozni akarók tarthatják annak, — hanem minden magyar szív találkozása a szeretetben, kereszténységben és az istentelenség elleni élet-halálharcban. Világnevet ez, amellyel együtt megál-

lunk vagy elpusztulunk. Minden magyar, aki érzi e szavak komolyságát, aki imádkozni, dolgozni és meghalni akar ezen a drága földön és ezért a drága földért: álljon be ebbe a kereszt-hadjáratba, emelje fel a keresztet, amelyen Krisztus kiomló vére magyar vérről folyik össze már ezer év óta! A magyar erdők fái keresztet teremjenek, magyar diákok, diáklányok keresztet ácsoljanak és vigyék azt be szobájukba, szüleik szívébe és minden magyar szívébe, keresztet, amely megtanít minket áldozatra, hazaszeretetre, harcra és halálra.

Ha van magyar, aki eddig nem ismerte ezt a jelet, most a jövőnkért feledje el a múltat, csak az ellenség nem akarhatja azt, hogy minden magyar találkozzék egymással a kereszt tövében; csak a rosszakarat tarthat keresztényt kereszténytől elszakítva, csak átkos szenvedély vihet rá most magyart arra, hogy a keresztet fo-

lyó élethalálharc idején ne legyünk egyik Krisztus-hitünkben, összetartásunkban és a minden magyart összefogó szeretetben.

Emlékszem jól, a román katonabörtön sötét éjszakáin volt egy vigaszunk: egy kis halványfényű neonkereszt. Református papokkal voltam együtt és hosszú, nehéz éjszakákon át volt vigasztalónk, biztatónk és reményünk ez a kis kereszt. Vass Lajos bácsi, te kedves görccsóni pap, ugye, emlékszel, hogy akkor milyen egyik voltunk mindnyájan a hitben, reményben és szeretetben?

Szent László városa megindítja tehát harcát a keresztért. Ez a mi élet-halálharcunk: ha győz a kereszt, győzünk mi is, ha elbukik, elbukunk mi is. Ha találkozik minden magyar a kereszt tövében, akkor élni fogunk, ha nem, akkor a ledöntött kereszt csak szerteszét-szórta sirjainkat fogja takarni.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Egér a palotában.
BELVÁROSI: Borosa Amerikában.
KORONA: Fehér emberek.
CASINO: Kádár kontra Kerekes.

Moszkva „hűtlenséggel“ vádolja a csetnik bandákat

Zürichből jelentik: (B. T.) A londoni szovjet nagykövetséghez közelálló körökben tegnap vált ismertté — jelenti a Neue Zürcher Zeitung Londonból — hogy a szovjet kormány röviddel ezelőtt jegyzéket nyújtott át a moszkvai délszláv követnek. A jegyzékben a szovjet kormány azzal vádolja Mihailovics tábornokot, a délszláv menekült kormány hadügyminiszterét és a szerbiai csetnik bandák vezetőjét, hogy együttműködik a tengelyhatalmak csapataival. Szovjet részről kijelentik, hogy ennek az állításnak igazolására a jegyzékkel együtt bizonyítékot is terjesztettek a délszláv kormány elé. Londonban úgy tudják, hogy a délszláv menekült kormány már régebben kapott jegyzéket a Szovjettől, amelyben hasonló vádak voltak. Délszláv részről erre azt válaszolták, hogy a vádak helytelen értesülésen alapulnak. Az új szovjet jegyzék megállapítja, hogy nincsen félreértés és most már csak az lehetséges, hogy a londoni délszláv kormány nem rendelkezik kielégítő értesüléssel.

Helyi jelentősége van a tengelycsapatok tuniszi támadásainak

Berlin. (Bud. Tud.): A tengelycsapatok közép-tuniszi hadműveleteinek Berlinben sokkal kisebb jelentőséget tulajdonítanak, mint ahogyan az angol-szászok teszik. E harcokból a sajtó sem csinál feltűnést. A mostani tuniszi harcok bár nagyobb összecsapások, általánosságban véve helyi vállalkozásoknak tekinthetők. Ennek következtében nagy támadásról nem lehet beszélni. A tengely hadvezetősége inkább arra törekedik, hogy a tuniszi hídfőállást lehetőleg nyugatra tolja. Ennek célja

elsősorban az, hogy az Atlasz hegységnek a tuniszi síkságra vezető kijáratát birtokba vegye. Az ellenséget ilyenképpen katonai szempontból nehéz terpre vetik vissza, mert ott nem fejtheti ki számbeli fölényének erejét. Ezekkel a harcokkal azonban a tengelycsapatok nemcsak kedvezőbb hadászati állást nyernek, hanem időt is arra, hogy a hídfőállást a lehető legjobban megerősítsék és megakadályozzák az angol-szászok támadásait Szicília és Dél-Itália ellen.

gye azoknak a legkülönfélébb hírezteléseknek, amelyek küldetésének céljáról elterjedtek. Rómában e látogatással kapcsolatban rámutatnak arra a tényre, hogy annakidején Spemann kiemelkedő szerepet játszott a Washington és a Vatikán közötti kapcsolatok felelevenítésében és Roosevelt egyik legmeghittebb bizalmasa.

30 hadihajót veszítettek az Egyesült Államok a Salamon szigetek körüli csatákban

Madrid. (MTI.) A Német Távírási Iroda jelenti: Az Egyesült Államok tengerészeti hivatala közzétette a Salamon szigetek körüli csatákban elszelvedett hadihajóvesztések listáját. Ezekben a csatákban az Egyesült Államok 30 hadihajót veszített. Ezek közül két repülőgéphordozóhajó, 7 cirkáló, 14 romboló, 5 csapatszállítóhajó, egy vontatóhajó és egy teherhajó. Az elsüllyesztett cirkálók között volt a Chicago cirkáló 9000 tonnátartalommal.

Róma. (MTI.) A Messaggero tokiói tudósítója szerint Tokióban számolnak azzal, hogy azon a háromnapos tanácskozáson, amely az elmúlt napokban Indiában Wavel és Dill angol, valamint Arnold amerikai tábornokok között folyt le, nagyszabású légitámadást bevezettek meg Japán ellen. Az amerikaiak terve az, hogy rövid idő alatt nagyarányú légitámadásokat indítsanak Japán városok, főként Tokió ellen. E ter-

vekben a japánok annak megerősítését látják, hogy a szövetségesek úgy kíséreljék meg Japán legyőzését, hogy ipari vidékeit pusztítják.

Róma. (MTI.) A Messaggero tokiói tudósítója rádióon jelenti, hogy a japán csapatok ugynevezett központi hadserege Kínában újabb offenzívát indított. A támadó hadművelet Nancsangtól délre Hunan tartományban indult meg, ahol 36 kínai hadosztályt vontak össze. A támadás egyébként összefüggésben áll azzal is, hogy ezeken a területeken megkezdték azoknak a repülőtereknek építését, amelyekről kiindulva az amerikaiak támadást akarnak indítani a japánok ellen. A harcok nehézségei teret nyitnak és nem lehet arra számítani, hogy a japánok villámgyors eredményeket érnek el, mindamellett számolni lehet azzal, hogy fokozatosan birtokba veszik ezeket a területeket.

Spemann newyorki érsek Taylor helyett jött Vatikánvárosba

Zürich. (Bud. Tud.): A Die Tat római tudósítója Spemann newyorki érsek vatikáni útjáról azt jelenti, hogy a betegsége miatt akadályozott Taylor helyett jött a Vatikánvárosba. Vatikáni tartózkodása alatt az Egyesült Államok

kormányának nevében a pápával és a vatikáni államtitkársággal megbeszéléseket folytat az Egyesült Államok és a Vatikán közötti érdeklő kérdésekről. A lap tudósítója szerint ez a megállapítás elegendő arra, hogy elejét ve-

Lukácsné szépen kitelelt, de a nyarat már a hüvösön tölti

Megrögzött tolvaj asszonyt ítélte el a törvényszék

Nagyvárad. Saját tudósítónktól. Lukács Györgyné 50 éves alkalmi munkásnő már több ízben állt a törvényszék előtt különböző lopásokkal vádolva. Jelenleg 3 rendbeli ítélet büntetésével vádolva került a nagyváradai törvényszék dr. Gavallér László egyesbírája elé.

Bűnlajstromának összeállításánál kiderül, hogy 1941-ben egy hónapot, 1942-ben egy hónap és 15 napot, majd ugyanebben az évben még két ízben először négy hónapot, másodszor pedig három hónapot ült lopás miatt. Egy ízben Désen is ült 8 napot, ekkor azonban saját állítása szerint nem lopott, hanem valami kendőt vásárolt, aminek az árát elfelejtette megfizetni.

— No és aztán megfizette — kérdezi a bíróság?

— Nem kérem — hangzik a válasz — olyan rossz volt az a kendő, hogy mérgebben szétteptem a templom előtt... Az ügyészség vádirata szerint most, február 11-én egy női kosztümkabátot, egy férfiszettet és egy kisebb asztalterítőt lopott el egyik munkaadójától, majd Sánta Lajos itteni lakostól emelt el egy alsónadrágot, Blaga György szintén nagyváradai lakosnak pedig a télikabátját lopta el.

Lukácsné mindent beismer, csupán azzal védekezik, hogy a lopott holmik megkerültek.

Blaga György károsultat tanuként hallgatja ki a bíróság arra vonatkozóan, hogy a lopott kabát mit érhetett. Blaga nehéz fejjel ember, sehogyan sem bírja megérteni, hogy a lopott holmi

értékét csak a büntetés kiszabása szempontjából fontos ismernie a bíróságnak. Kétszáz pengő felül összegre értékel az ócska kabátot, de megegyésről nem akart az állítására. Folyton azt ismétli, hogy ő nem volt sohasem büntetve, nem szerepelt tanuként sem s nem kell neki semmi egyéb, csak a kabát.

A viselkedését télikabát azonban nem szerepel a bűnlajstrom között, valamilyen orgazdának birtokában van.

A zavarosan viselkedő tanu megérettésétől a bíróság eltévedt. Dr. Szolnok Jenő királyi ügyész vádbeszéde következik s az ügyész az eredeti vádnak megfelelően kéri a bűnhalmazó munkásszony megbüntetését.

A bíróság megkérdezi Lukács Györgynét, hogy a végső szó jogában van-e még valami mondanivalója. — Lukácsné nagyokat hallgat, aztán lemondóan legyint s ennyit mond:

— Ott volt az ördög mellettem! Tiltásnak ki Nagyváradról, sosem tezek többé ilyet.

A bíróság végül is Lukács Györgyné négy bűnösnek mondotta ki a terhelt bűncselekmények elkövetésében s három rendbeli lopás büntetéséért öt év börtönről s három hónapi börtönbüntetésre ítéli.

— Ó, jaj Istenem, hogy a telet kibírtam és börtönben kell töltenem majd a szép nyarat — sóhajt fel az elítelt, aki láthatóan nem vette meg az ítélet s jznanon is úgy beszél és viselkedik ahogyan már megszokta.

Töretlenül áll a tengelycsapatok védelme a keleti harctéren küszöbön álló harcok előtt

Charkovnál és Charkovban továbbra is erős harcok folynak. Tuniszban a tengelycsapatok folytatják az északi csatát a megtisztítását. Papen egyelőre nem utazik Berlinbe

Berlin. (MTI.) Illetékes német helyen megállapították, hogy Papen ankarai német nagykövét egyelőre nem utazik Berlinbe.

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Spemann newyorki érseknek Vatikánvárosba való érkezése február 18-ra halsztódott. Spemann érsek nem diplomataként, hanem csak Newyork érsekének minőségében és mint az Egyesült Államok hadseregének katolikus tábori püspöke utazik Rómába. Visszatérése előtt meglátogatja az afrikai arcvonalat és az Angliában állomásozó amerikai csapatok lelkeszeit. Ez nem csökkenti vatikáni látogatásának jelentőségét, különösen, ha figyelembe vesszük a pápa és az érsek közötti szívélyes barátságot és azt a fontos érintkezést, amelyet az érsek Roosevelttel fenntart.

1500 bolsevista esett el egy napon a keleti front egyik részén a német állások előtt

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A téli háború három hónapja után, német részről nyugodt bizakodással ítélik meg a keleti harctér helyzetét. Ezzel kapcsolatban különösen két tényre utalnak és pedig arra, hogy egyfelől a szovjet a támadások során hadianyagban és emberben olyan óriási veszteségeket szenvedett, melyek minden eddig elharmályosítanak és távolról sincsenek arányban az elért eredményekkel. Másfelől, hogy a német védelem rugalmas hadműveletekkel hártotta el a támadásokat és teljesen töretlenül áll a küszöbön álló harcok előtt. Nyugatkaukázusban a Kubán alsó folyása vidékén a bolsevisták gyengébb erőkkel végrehajtott támadásai, legtöbbször már a német állások előterében megfűszültek. A lagunák vidékén visszaverték a szovjet újabb előretörési kísérleteit. Ezen a területen csupán egy napon ezerötven bolsevista holttestét számlálták meg a német állások előtt. Novoroszijzsktól délre a német zuhanóbombázók ismét súlyos veszteségeket okoztak a bolsevistáknak. A Don alsó folyásától északra egy német harci csoport, páncélosoktól támogatott szovjet lövészadosztályt vetett vissza. kiunulási pontján túlra. E helyen a német fegyverek 13 szovjet páncéltörő ágyút lőttek szét, négyet pedig robbanótöltéssel tettek hárképtelené. Vorosilovgrád környékén a bolsevisták sok páncélos harcavetésével megkísérelték visszafoglalni a németektől megszállott területet. Innen akartak támadást indítani a szomszédos iparvidék ellen. Alig hagyták el a bolsevisták kiindulási állásaikat, a német tüzérség zárótüzebe kerülve megsemmisültek. Szovjet lövészegységek oldaltámadási kísérlete során a német tartalékcsoportok elválták ezeket a lövészköteleket és utolsó emberig felmorzsolták. Innen északra egy szovjetcsoport a német állások mögé akart kerülni az éjszaka leple alatt, a német riadókötélekek azonban meglepték és megsemmisítették a csoportot. A Donec középső szakaszánál a németek megszállottak egy fontos útvonalat. Ugyanitt megsemmisítették a szovjet két utánpótlást szállító oszlopát. Ezekben a harcokban a német fegyverek a gyárakból most kikerült 12 szovjet löveget, öt

páncéltörőt, sok löszert és üzemanyagokkal megrakott szállítóeszközöket zsákmányoltak. — Zuhanóbombázók erős kötelékei ezen a területen támadták a szovjet páncélosokat és menetoszlopokat. 11 szovjet páncélos, több gépesített löveget és légvédelmi üteget, 80 megrakott tehergépkocsit pusztítottak el. Mély támadásokkal a bolsevisták egész menetoszlopait el-

pusztították a német repülők. Charkov térségében és magában a városban változatlan hevesseggel folynak a harcok. A város keleti részében a németek 14 ízben verték vissza a szovjet támadásokat. E harcokban 23 szovjet harcokosi pusztult el. Az égő városban súlyos utcai harcokra került sor. Az északi külvárost a németek megtisztították a bolsevistáktól és záróállásokat épített ki.

Kurszktól északkeletre némileg alábbhagyott a bolsevisták támadása

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: A kubáni hídfőnél a német csapatok nagy veszteséget okoztak az ellenségnek. Az Azovi-tenger és az Oreltől délkeletre fekvő terület között, különösen Charkovnál és Charkovban tovább tartanak az elkecseregett harcok. Kurszktól északkeletre az ellenség támadó tevékenysége némileg alábbhagyott. A szovjet előretöréseit visszavertük és

Komoly hátráltatással fenyegeti a bolsevisták erőfeszítéseit az enyhülő időjárás

MTI jelenti: A keleti hadszíntéren dúló csata — mint a MTI értesít — további arcvonalrészeken is a megállapodás képét mutatja. Azok a hadmozdulatok, amelyeket a bolsevisták a szembenálló hadsereg az arcvonal megrövidítése végett megkezdett, általában befejezéshez közelednek. Voronyezstől délnyugatra eső területen álló honvéd seregek, amelyek az arcvonal megrövidítése végett végrehajtott hadmozdulatok közben az ellenség nyomása elől nyugati irányban kitértek, az elmúlt hetekben kemény harcokat vívtak. E hosszantartó és az ellenségnek nagy veszteséget okozó küzdelmek azzal az eredménnyel jártak, hogy a téli csata első felében

gyakran válságos helyzetbe jutott honvédseregek kivonták magukat a bekerítés veszélye alól és ma már megnyílt számukra az a lehetőség, hogy kedvező viszonyok között vehessék fel a harcot az ellenséggel. Bár időnként hófúvások vannak, a fagypont körüli hőmérséklet korai olvadási ígér, amelynek bekövetkezése komoly hátráltatást jelent a bolsevisták erőfeszítéseit számára.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a NTI. értesült, német vadászok a keleti harctér északi szakaszán szerdán súlyos időjárási viszonyok mellett is rendkívüli sikerrel harcoltak. Eddigi jelentések szerint a német légi-erő 12. légigyőzelmet aratott.

Szabadon engedte a tengely parancsnoksága a tuniszi harcokban ejtett algiri és marokkói foglyokat

Berlin. (Interinf.): Rommel tábornagy haderejének utóvédjei a február 16-ra virradó éjjel a kiadott parancsnak megfelelően visszavonultak a német-olasz páncélos hadsereg főállásába. A 8. angol hadsereg legelől lévő részei követni próbálták a tengelymozdulatokat. Az angoloknak erősen aláaknázott terepen jelentős nehézségeket kellett leküzdeniük. Folytatódott kedden az a kísérlet is, hogy délről Rommel megerősített állásainak oldalába kerüljenek. Két páncélos felderítő kocsit és egy sivatagi járművet zsákmányoltunk.

Tuniszban a tengelycsapatok folytatták az északi csatát a megtisztítását, amelyen nagy amerikai páncélos és gyalogos haderők súlyos veszteségeket szenvedtek. A gyors német és

olasz kötelékek messze délnyugatra törtek előre. Az amerikaiak megint nagy páncélos erők bevetésével igyekeztek tehermentesítő támadást intézni, de ezek a támadások összeomlottak. Az ellenség 33 páncélosot veszített. 8 páncélos sértetlenül került kezünkre. Az amerikaiak tehermentesítő kísérletük során sokszáz halottat és foglyot veszítettek. A német-olasz vállalkozás kezdete óta az amerikai foglyok száma 1300-ra emelkedett.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 998. közleménye. Tuniszban tegnap főként helyi jellegű hadműveletek az ellenség elszigetelt csapatainak megsemmisítésére vezettek. Olasz csapatok különféle hadianyagokat zsákmányoltak és nehéz

Megnyílt

RUZITSKA JÓZSEF és TÁRSA motorkerékpár és kerékpár szaküzlete az új nemzetközi országuton Fácán u. 40. Kül- és belföldi kerékpárok és alkatrészek. Csepel motorkerékpár alkatrészek. Motorkerékpár láncok minden méretben. Javítások, vétel, csere és eladás.

helyi betöréseit elreteszeltük. Az Ilmen-tótól délre, valamint Volhov és a Ladoga tó között az ellenség újonnan felvonultatott erőkkel folytatta támadásait. Ezen az arcvonalon küzdő német hadosztályok elhárító sikert vívtak ki. Több támadó ellenséges csapatot felmorzsoltak és tüzérségi tüzzel készenléti állásokban szétverték ellenséges tartalékokat. Egyedül az Ilmen-tótól délre 43 páncélosot semmisítettünk meg. A szovjet haderő 101 páncélosot veszített.

A tuniszi arcvonalon indított támadó vállalkozásokkal a német csapatok elváltak ellenséges csoportokat, felmorzsolták azokat és sok hadianyagot pusztítottak el, vagy zsákmányoltak. Német harci gépek meglepetésszerű támadásokat intéztek a brit gépesített oszlopok ellen és szétgraszolták őket.

Egy amerikai bombázókötélekeknek egy francia tengerparti város elleni támadása alkalmával 8 gépet lelőtünk. A német légierő nappal eredményesen támadott egy délalgári kikötőt. Éjszaka bombát dobtak Swansea kikötővárosra.

harckocsikat pusztítottak el.

Tunisz. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A tuniszi arcvonalon a legutóbbi hadműveletek folyamán az olasz és német csapatok algiri és marokkói foglyokat ejtettek. Ezeket a foglyokat a parancsnokság most szabadlábra helyezte. Medina benszüllött negyedében felvonulás keretében helyezték szabadlábra a foglyokat. A téren egybegyűlt néptömeg Olaszországot és Németországot elítélte. A szabadonbocsátott foglyok kijelentették, hogy az amerikaiak és az angolok sorozták be őket katonáknak.

Belpolitikai válság fenyegeti Angliát a Bewarittke harv miatt

Stockholm. (MTI.) Az Interinf jelenti: Szerdán Londonból érkezett jelentések egyhangulag megállapítják, hogy az angol miniszterelnök komoly belpolitikai válság előtt áll és azt a Bewarittke terv körüli hullámok idézték elő. A konzervatív párt balszárnya részéről is nagy elégedetlenség tapasztalható az angol belügyminiszternek az alsóház legutóbbi ülésén tanúsított magatartása miatt. Andersson a kormány nevében szólalt fel és elvileg elfogadta a tervezetet. Egy másik jelentés szerint a munkáspárt tagjai az ülés folyamán mind makacsabban és izgatottabban lettek. Nyílt bizalmatlansági indítványnak tekinthető a munkáspárt több tagjának benyújtott póttindítványa, amely helyteleníti a kormány magatartását. A kormány munkáspárti tagjai igyekeznek előgítani a kiegyezést.

Robbanás - arzénpor - sebesültek - halottak

Angol politikai módszerek a Secret Service mérlegének tükrében

Londonban minap nagy botrány ke-
rekedett a Secret Service-el kapcso-
latban. A York-utcában, ahol legna-
gyobb részét öreg nyugdíjasok vagy
nyugalomra vágyó nyárspolgárok lak-
nak a levegőbe repült egy ház. A
robbanás délután két óra tájban tör-
tént és csak négy áldozata volt. Eze-
ket a kövek agyonverték. De aznap
estefelé a közeli St. Ambrosius-kör-
házba egymásután szállították az ut-
ca lakóit. Egyforma mérgezésük volt,
valami porféle lepte be testüket és
azonnal kiütéseket okozva, végül is
rosszullétet okozott. Kettő szívbenü-
lésben meghaltak és most a sajtó
egyrésze nagy hangon követeli a tit-
kos társaság végleges feloszlását,
annál is inkább, mert kiderült, hogy
a York-utcai házban két eleve temült
tag követte el a robbanást, mert nem
fizették ki nekik valami merénylet
megszolgálati díját. A robbanás több
hordó finom arzénport szórt szét és
ez okozta a mérgezéseket. Az ügy-
vel kapcsolatban érdemes rámutatni
a Secret Service egynéhány legutóbbi
„ténykedésére”, hogy ezt a sötét
társaságot legjobban megvilágítsuk.

1940 áprilisában a Vaskaput akarta
felrobbantani a Secret Service. Készü-
lődést felfedezték és idejekorán elfog-
ták a merénylőket. Az volt a tervük,
hogy angol gyorsnászadokkal és
uszályokkal hatalmas mennyiségű
robbanóanyagot visznek a Vaskapu-
hoz, ott aláaknázzák a szirtet, rob-
bantanak és így teszik lehetetlenné a
dunai hajószát.

1941 februárjában a bolgár bojanal
vizvezeték ellen történt merénylet. A
megindított nyomozás során rengeteg
robbanóanyagot találtak és a szálak a
szófiai angol követséghez vezettek.

1941 márciusában az istanbuli Pera-
szállodában felrobbant a volt szófia

angol követ utiböröndje. Több halott
és számos sebesült volt ennél a rob-
banásnál, amelynek nyomozása kide-
ritette, hogy a követ szinte hivatás-
szerűen szállította diplomáciai cso-
magjaiban a legerősebb robbanósze-
reket. További ilyen robbanó követi
csomagokat a németek találtak bel-
grádi bevonulásuknál, de akadt ilyen
nem is egy a zágrábi angol követ la-
kasán is.

1942 februárjában Tangerben repült
levegőbe egy angol konzul csomagja.
Itt világosan megállapították, hogy a
csomagban igen finomművű, de óriási
hatású pokolgépek voltak.

1940 november közepén Sabri pasa
egyiptomi angolellenes miniszterelnök
Kairóban egy lakoma közben holtan
esett össze. Hiába igyekeztek a britek
elutaztatni a vizsgálat eredményét, ki-
derült, hogy a pasát gyorsanölő mé-
reggel tették el a láb alól.

1942 februárjában Ankarában Papen
német nagykövet ellen a szovjet GPU
és az angol Secret Service közösen
követtek el sikertelen merényletet. A
cél világos: meg akarták rontani a
német-török viszonyt.

1942 májusában Heydrich német
protektor ellen történt merénylet a
volt Csehszágban. Egy angol távfel-
felderítő ejtőernyővel néhány gyil-
kóst bocsátott le a helyszínen észre-
véltlenül, ezeket az embereket a re-
nek elrejtették. A merénylet sikerült
és minden kétséget kizáróan a Secret
Service fegyvereit, bombáit és mér-
geit sikerült megtalálni a helyszínen.

1942 augusztusában Gandhi letar-
toztattott magántitkára, Desai, halt
meg hirtelen angol fogságban. A Reu-
ter-iroda akkor azt jelentette Bom-
bayból, hogy a titkár hirtelen felie-
pelt szivgyengeségben pusztult el. —
Viszont a tény az, hogy Desai makk-

egészséges, vakmerő és sok, az ango-
lokra nem tartozó dolgot ismerő férfi
volt, akit a Service politikai okokból
kelllett, hogy elpusztíttson.

Ez a kis csokor csak egy része an-
nak a bűnlajstromnak, ami a titkos
társaság rovására írható. Se szeri, se
száma azoknak a gyilkosságoknak,
amelyeket a Service fejedelmek és ki-
rályok ellen elkövetett. Most, mintha
az angol nép megelégedte volna ezt a
nem éppen erkölcsösnek mondható
munkát. Az angol munkáspártban a

szónokok azt követelik, füstöljék ki a
Vörös Kastélyt, ami nem más, mint
a mérgekeverés és bombavetés nagy-
mestereinek magasiskolája. A Vörös
Kastélyt a Service két évszázaddal
ezelőtt kapta és akiket a merénylők
együttésébe új tagul felvettek, ott ta-
nulták meg, hogyan kell elkövetni a
merényleteket, hogy annak nyoma
lehetőleg ne maradjon.

A York-utcai robbanás nyomán ele-
mi erővel követelik Angliában a gyil-
kosok e szövetkezetének végleges fel-
számolását. De erre nincs sok remény,
mert az angol politikának ugylátszik
a „világhatalom” fenntartása miatt, a
tagoknak pedig a jó fizetés miatt van
szükségük rá. Ha a háború befejező-
dik, mindkét szerződő félnek kevés a
reménye arra, hogy a bombavetésből
valaha is pénzt szerezhessen. (TEK)

Ujabb tanukat hallgatnak ki a szalontai arzénpor perben

Bagi Istvánné tagadja bűnösségét

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk teg-
nap számában közöltük a nagyszal-
ontai arzénpor bűnper vádiratát, amely
szerint Bagi Istvánné szalontai tollke-
reskedő ellen az ügyészség szándékos
emberölés kísérlete miatt emelt vá-
dat mert a vádlott azonnal két eset-
ben mérgezést kísérelt meg házastár-
sa ellen.

A főtárgyalás délután fél négy
óráig tartott. A vádlott kihallgatása
alatt határozottan tagadta a súlyos
vádát, azt állítva, hogy férje bosszu-
ból, sajátmaga keverte az arzént a
káposztába. Elhalt leánya szintén
bosszúból emelte a vádat ellene.

A sértett és Pojtkonics Andrásné
tanuk azonban terhelően vallottak el-
lene.

Az ügyész kérte a két tanu meges-
ketését. Védőnő ellenezte, mert valót-
lannak tartja a vallomásokat. A bíró-
ság megállapította, hogy a káposzta-

bűnjel elkallódott s így annak vegy-
vizsgálata elmaradt.

Ezután dr. Beöthy Konrád tanár-or-
vosszakértő tartotta meg hozzászólá-
sát, előadva szakvéleményét, mely
szerint az arzénpor 7 századgramm-
ja halálos lett volna. Sértett vallomá-
sából azonban nem állapíthatta meg a
mérgezés komoly hatását.

Az ügyész és a védőnő indítványá-
ra, mely szerint Kádár Odón tanu és
a nagyszalontai rendőrfogalmazó, akik
Bordás Ilona vallomását személyesen
hallották, tanukénti kihallgatása szük-
séges. A bíróság visszavonult, majd
délután fél négy órakor tovább foly-
tatta a tárgyalást és megeskette a ta-
nukat.

Végül kihirdette a határozatot, el-
rendelve az ügyész és a védőnő által
bejelentett tanuk megidézését, új ha-
tárnapra halasztva a főtárgyalás
folytatását.

KÉT LEVÉL...

Irtá: KOPPANDY ERZSÉBET

Reggelként szívszorogva vártam
a postát. Az óramutató kínos lassú-
sággal sétált ilyenkor előre, míg az
ismerős lépések végigkopogtak a
hosszú folyosón s én az érkező felé
repülve kiálthattam szívem kérdését:
Hozott levelet?

Napok teltek, hetek kúsztak álom-
lábakon. És nem jött levél. Már ki
sem mentem, úgys hiába. Miért mo-
solyogjanak, vagy sajnáljanak?

Végre egy napon mégis megszólalt
a csengő. Levél jött. A szívem elszó-
rult, amikor kezembe vettem. Várat-
lan kincsemmel szobámba siettem.
Körülsimogattam a fehér borítékot,
végigcsókoltam tekintetemmel a drá-
ga betűket rajta... Aztám elem hullt
a sűrűn teleirt lap:

„Kicsi Zsókmám!

Nehéz szívvel veszem kezembe
a tollat hosszú hetek múltán. Bo-
csásd meg nekem, hogy hiába vár-
talán eddig soraimat, tán ag-
gódva kérdeztél felőlem. Kedves,
én búcsúzom Tőled ezekkel a so-
rokkal.

Az a csillogó, délceg ember, aki-
nek ismertél, nincs többé. A fess
tiszt, akinek karján irigyelten su-

hantál végig a báltermeken, az
álomlovag, ma nyomorult roncs.

Ne tájjon Neked, hogy keményen
mondom ki a szavakat. Férti voltam
mindig, nem tudok sírni, tértiasan
akarom viselni roncs testem kínzó
gyötrelmeit is. Meg kell értened,
hogy így nem lehetek a párod, ki-
csim! Féllábbal, nyomorékon mit
keresnék újú szépséged mellett?

Ne búsulj, Zsókmám! Ki volt az,
akit szerettél? Egy jó táncos, egy
kedves, vig fá. Könnyet ilyen ócs-
ka, hétköznapi eset nem érdemel.
Most talán nehéz ez az új helyzet
Neked, de meglásd, néhány hét,
egy-két hónap és új táncos karján
repülsz végig a báltermen.

Kicsi kis Zsókmám! Tudom, most
tillakozol, de így lesz, meglásd!

Vagy elég lenne Neked a meg-
maradt ember?... Nem tájja a man-
kóm kopogása?... Boldog tudnál
lenni a nyomorék mellett?...

Nem. Ne lásd nyomorúságom!
Tudom szived még megessen rajtam
s alamizsnának nyujtanád életem.
Nem kell! Menj előre vidáman, ezt
akarom!

És ne gondold rám többé, én szá-

modra már nem vagyok...

Meglásd kicsim, nagyon boldog
leszel még, nagyon...

Már órák teltek el s én néztem,
egyre néztem még könnyes valóság-
gal a levelet. Megállt az agyam, nem
tudtam felfogni, mi történt.

Örület! Rémképeket látok... Feléb-
redék mindjárt, sügtam magannak
biztatón, de a fehér lap, azokkal a
keserű, kusza sorokkal ott gvürödött
kezemben. Felsírtam, mint a megvert
kisgyerek.

De hát miért? Istenem, miért irta
ezt nekem? Mit gondol rólam? És sír-
tam órákon át...

Aztán elapadtak lassan a könnyek.
Egymást kergették a gondolatok fe-
jemben.

Hát ennyire nem ismer, hogy azt
hiszi, el tudom hagyni? Hát ilyen
nyomorultnak hisz? Istenem, mennyit
szenvedhetett, hogy így elvesztette a
hitét az emberekben... Beném...

És írni kezdtem... Velem együtt ir-
ta ezt a levelet sok-sok magyar leány
a szívével, telkével. Nektek, csaló-
dott, megtépett emberek, akik meg-
maradt féllábatokkal, karokkal nem
mertek visszajönni közénk, mert nem
mertek bizni bennünk és a jövőben...

„Édesem!

Leveled mély szomorúsággal löl-
tött el. Hidd el, nem az elveszített

testi épséged táj úgy nekem! Nem
az, hogy a csillogó, délceg térti
nincs már, hogy a híres táncos kar-
ján nem repülhetek többé táncba.
Édes Társam! Nekem az táj, hogy
nem bíztál bennem!

En nem a fess tisztet, az álomlo-
vagot szerettem Benned, óh nem!
Nekem lelked volt az érték. Nem a
daliás férfit néztem sohasem. Lei-
kem társa voltál, vagy és leszel
mindig, egy életre.

Ne tájjon elvesztett épséged. —
Drágább vagy így nekem minden-
nél, megszentelt hősöm. Ha nem
tudod egyedül megjárni a harcok
életútját, segítsek Neked! Hidd el, a
zene hangjaira nem hív táncba a
vagy sem most, sem később. Szen-
vedünk mindannyian, szenved az
egész nép. Vétkezik, aki ma köny-
nyelmű szórakozást kerget. De bár-
mi jöjjön, az élet komoly feladat,
ezt én is tudom.

Édesem! Mi, magyar asszonyok,
leányok dolgozni, áldozni is tu-
dunk azokért és azok helyett, aki-
ket szeretünk. Mi utódai vagyunk
a régi nagyasszonyoknak és vállal-
juk a kemény feladatokat is.

Visszatérésedig kérve-kérem a
Mindenhátét Érted, hogy csógyítsa
meg testedet, lekedet, s hogy tanít-
son meg bizni Benne és szebb jó-
vönkben. Szeretettel ölel: Zsókmám!

Samczel Ede-Eduárd-Heskel ortodox metsző meghamisította születési bizonyítványát

Ujabb tanu és bizonyítás dönti el, hogy kinek az iratát használta fel

Nagyvárad. Saját tud. Samczel Ede-Eduárd nagyváradai metsző közokirat-hamisítással vádolva állott a nagyváradai törvényszék Váradi-Kolozsvári-Gelela tanácsa előtt. A vádirat értelmében a vádlott ugyanis még 1924-ben, mikor felmentéssel megnősült, — hamis születési bizonyítvánnyal jelentkezett az anyakönyvi hivatalnál. Ebben a születési bizonyítványban eredeti személyadataitól eltérően, Samczel „Heskel” volt a neve, emellett születési helye Bánffyhyunad helyett Alsóváca, születésének éve pedig 1899 helyett 1894, tehát ez is lényegesen eltért az ereditől. Samczel Ede ezt a bizonyítványt azért használta fel, hogy négy évvel idősebbnek tűnjön fel s mint aki már túl van a katonaköteles koron, felmentéssel esküdhessen meg. A hamisítás tényét azután esztendőnkön át kísértette. A hirtelen kötött házasságból ugyanis egyre-másra születtek a gyermekek s a vádlott gyermekeinek születési bizonyítványába az anyakönyvi hivatal előző adatai alapján állandóan az apa hamis születési bizonyítványában szereplő név került.

A turpisság úgy derült ki, hogy Samczel Eduard egyszer csak gondolt egyet és negyedik, Edith nevű gyermekének születésekor kérvényt nyújtott be az anyakönyvi hivatalba, s leleplezve magát, kérte, hogy valamennyi — Arthur, René, Judith és Edith — gyermekeinek helyesbítését az apára, vagyis rá vonatkozó adatokat. Az enyhén szólva naiv kérelemnek súlyos következményei lettek. A ravaszmetsző ellen ugyanis hét rendbeli okirathamisítás miatt indult eljárás s az ügyészség felelőssé tette azért is, hogy nem csupán házasságkötése alkalmával, de gyermekei születésekor is hamis adatokat mondott be az anyakönyvi hivatalnál. Az emelt vádak közül az ügyészség aztán hatot elévülés címen elejtett. Így Samczel Eduard végül is csak egypendbeli, utolsó gyermekének születési bizonyítványával kapcsolatos okirathamisítás miatt került a törvényszék elé.

Kihallgatása alkalmával a vádlott a bíróság előtt rendkívül zavarosan vallott, úgy hogy az is teljesen tisztázatlan maradt, kitől és hogyan szerezte annak idején a kétségtelenül más személyt megillető születési bizonyítványt, amellyel azután olyan sikeresen „operált”.

Dr Zoltán Károly védő, a bizonyítás kiegészítéseképpen felmutatta az ortodox zsidó zsinagóga hivatalos iratát, amelyben a zsinagóga igazolja, hogy a héber „Heskel” név megfelel a polgári „Eduard” névnek. Ezenkívül okiratokkal igazolta, hogy Samczel Ede, Eduard, „Heskel” a magyar hatóságoknak minden alkalommal valódi személyi adatait közölte, így az 1941-ben megtartott népszámláláskor is s a honvédségnél is valódi nevét és korát jelentette be, a terhére rótt hamisítás tehát kizáróan azt a célt szolgálta, hogy annakidején felmentéssel esküdhessen meg. A védő végül a bizonyítás kiegészítésére kérte Samczel Eduárd házassági anyakönyvi kivonatának beszerzését is.

A törvényszék ezután határozathozatalra vonult vissza s rövid tanácskozás után úgy döntött, hogy a védő

kérelmének helyt ad, s egyszersmind megkeresést intéz Alsóváca község anyakönyvi hivatalához is, annak ki-puhatolására, hogy létezett-e egyáltalán Samczel Heskel, aki a vádlott által felmutatott és az ő személyazonosságát semmiesetre sem fedő születési bizonyítvány szerint 1895-ben Alsóvácan született.

A bizonyítási eljárás kiegészítésének eredményétől függ tehát annak eldöntése, hogy Samczel Eduard a más” születési bizonyítványával jelentkezett-e vagy pedig nem létező személy születési bizonyítványát használta fel az ominosus esküvő napon, amelynek következményeit most viselnie kell.

Hazakérezkedett átöltözni, mert nem akart ünneplőben fogházba vonulni

Orgazdaság miatt törvényszék elé került három nagyváradai iparos

Nagyvárad. Saját tud. K. Gyula, G. Mikea és M. Sándor nagyváradai lakosok használt állapotban levő gépszjakat vásároltak feltűnően olcsó áron. — Kiderült, hogy a szjakat lopták s ezért mindhármójuk ellen eljárás indult orgazdaság vétsége miatt. A nagyváradai törvényszék dr Gavallér László ügybírája mindhárom vádlottat bűnösnek mondotta, ki a terhükre rótt büncselekményben s ezért K. Gyulát 21 napi, G. Miksát és M. Sándort pedig 15—15 napi fogházbüntetésre ítélte. A vádlottak megnyugodtak az ítéletben, így az nyomban jogerőre emelkedett. K. Gyula

és M. Sándor, családi állapotukra való tekintettel április 1-ig halasztást kaptak a büntetés megkezdésére. A tárgyalás humoros epizódja, hogy M. Sándor a kinek kérelmére az ügyészség március 1-ig adott haladékot, kijelentette, hogy ilyen hosszú haladékra nincs szüksége, csupán egy napi halasztást kér, hogy ruhát cseréljen, mert a jelenleg rajta levő ünneplő ruháját nem akarja a fogházban „tönkretenni”. Neki tehát eajat kivételeg szerint február 19-én jelentkeznie kell az ügyészségen az új „tölcset”, hogy büntetése letöltését megkezdje.

Árdrágítók a törvényszéken

Nagyvárad. Saját tud. Oláh Károly és Horváth Sándor nagyváradai lakosok lopásos árdrágítás, illetőleg árdrágítás vétségével vádolva kerültek a nagyváradai törvényszék elé. Oláh Károly ugyanis 4 és fél kilo lisztet lopott s azt kilónként 3 pengőért eladta. Az eladásban sógora Horváth Sándor is segéd-

kezett. A bíróság Oláh Károlyt 2 hónapi fogházbüntetéssel sújtotta, míg Horváth Sándort 150 pengő pénzbüntetés megfizetésére kötelezte. Az ítélet jogerős.

K. Nagy Lajos 13 pengő 50 fillér helyett 22 pengőért adta el métermázsánként a tengerit Üzelméről a hatóság

Törvényszéki nyilatkozatfelvétel

Nagyvárad, február hó. A folyosón meglepően sokan vannak. Ugyvédek, újságírók is. Néhány lépésnyivel ar-rebb csukott ajtók mellett folvik a zárt tárgyalás. A vádlott s tanuk között feltűnően csinos leány ül a folyosó egyik padján. Sűrűn gépelt iratokat tanulmányoz, alighanem a részére kézbesített vádiratot. Sokan a bent folyó perrel hozzák összefüggésbe. Van, ki Weiningert irézi s a női nem furcsaságairól beszél. A per azonban lezajlik, s a fiatal leány még kint ül, kipirultan félrecsuszott kis kucsmáját s kabátpremjét igazgatva. Következik egy tiltott határtálpés, aztán végre sorra kerül.

Nem tévedünk: vádlottként lett beidézve. Összemenél kicsit riadtan körülnéz, a teremben mozgás támad, a közönség és a más ügyben szereplők összesugnak, találgatják: vajjon mit követhetett el. Rálött a vőlegényére? Betört? Lopott? Nemzetközi szélhámos nő? A törvényszék elnöke már olvassa a vádiratot:

— A királyi ügyészség azzal vádolja önt, hogy...

Léggoltalmi kihágás. Csalódottság és megnyugvás látható az arcon. Az újságíró is csak megszokásból jegyezgeti, amiket a vádlott mond:

— Pesten lakunk, édesanyám ide-küldött, hogy a szőrmeszakmát kitanuljam. Ez a dolog nem sikerült, később aztán gépirással toglalkoztam. Most?

Most olyan valamit csinál, ami háboru idején minden nőnek a legszebb és leghasznosabb kötelessége. Maga a baj úgy történt, hogy elaludt a „Hunniában” az elmúlt év szeptemberében s a lehuzott redőnyön át fény szűrődött az utcára légveszély idején

— Az a redőny két éve is rosszul zárult, jegyik meg a hallgatóság sorában — jó lenne már megcsináltatni.

Dehát a vádlott csak bűnös. Figyelnie kellett volna, azonban aludt, míg a redőny félig-meddig nyitva volt.

— Csak egy parányi szűrődött ki. Ennél többet nem is mond a mentésére. A bíróság visszavonul s rövidesen meghozza az ítéletet.

A néhány órai álom — no és a ti-gyelmetlenség — 100 pengős pénzbüntetés volt a bíróság ítélete értelmében maga után.

Ezzel véget is ér a per, amely nem volt érdekes, de a vádlott miatt még is minden jelenlevőt érdekelt.

h. l.

tudomást szerzett s eljárás indult ellene. A bíróság árdrágítás vétségében bűnösnek mondotta ki s ezért 500 pengő pénzbüntetéssel sújtotta.

Sebesült katonák ingyen utazhatnak a nagyváradai villamoson

A nagyváradai városi vasut üzemeltetői arról értesítette a honvéd kórházak parancsnokait, hogy a kórházban apolt sebesült katonákat rangkülönbség nélkül valamennyi vonalán díjmentesen szállítja és célra a honvédkórházak parancsnokságainak különleges menetjegyeket bocsájtott rendelkezésre.

A nagyváradai városi vasutnak ez az intézkedése bizonyára osztatlan örömet fog kelteni úgy a sebesült katonáknál, mint Nagyvárad közönségénél is.

Ifju vitéz Medve teleplezi a jegytalvajt

Nagyvárad, február hó.

— Bácsi kérem, meg van már a jegytalvaj?

Hogy hirtelen körülnézek, nem is látom ki szölt hozzám. Csak egy pillanat múlva veszem észre: pöttöm gyerek, alig ér a derekamig. Aztán lassan emlékezni kezdek. Igen, igen, tegnap éppen itt vesztett el valaki egy csomó élelmiszerjegyet. Ki is volt csak? Most már tudom. Matyi Ilona. Lakik: Vörösmarty utca 34. szám alatt. Itt vesztette el a jegyét a Szilágyi Dezső utcában. Sirt, jajgatott, panaszkodott, nagy csődület támadt mindjárt körülötte. Megpróbálták vizsgálni: majd megkerülnek a jegyek. Többen látták ki vette fel, mások tanácsokat adtak, a jegy azonban nem volt meg. Most azonban megvan, aki ellopta, hát meg lesz talán már a jegy is.

— Honnan tudod, hogy a talvaj kézrekerült, meséld el csak fiacskám.

— Én fogtam el, — vágja ki a gyerek büszkén. — Tetten értem, amikor be akarta váltani a jegyeket egy Kosuth utcai élelmiszerüzletben. Véletlenül odanéztem a jegyekre, így láttam meg, hogy kinek a nevére van valamennyi kiállítva...

A többi már nem érdekes. Jön a rendőr, a „delikvens” bekíséri. A jegyeket kiviszik a jogos tulajdonosának. Ami megjegyezni való csak, anynyi, hogy ez a gyerek, — milyen ismerős az arca! — leplezte le a jegytalvajt. Ez a gyerek, akit végre felismernek: Ifju vitéz Medve György, éppen a mi egyik újságíróunk. Derék fiú, megérdemli, hogy sok példányt adjon el ebből a lapból, amelyben ügyessége révén a neve is benne van. (ho.)

Gsak utalványra adnak fekete gállicot

A MTI jelent: A vörös rézgálic beszerzése körüli nehézségek következtében a rézgálic idén is korlátozott mennyiségben áll rendelkezésre a szőlőgazdáknak. A földművelésügyi miniszter ezért fekete gállic néven új védekezőszert juttat a szőlőgazdáknak, amely szintén réztartalmú. Minthogy szabad forgalom esetén áruhalmozásra és üzérkedésre használnák fel, a kormány szabályozta forgalombahozatalát és utalványrendszerrel vezettet be. Erre vonatkozólag most jelent meg rendelet

Dr Hlatky Endre főispán részvételével pártnap volt a Magyar Élet Pártjában

Nagyvárad. Saját tud. Szerda este pártnapot tartottak a Magyar Élet Pártjában. A nagyszámú megjelent párttagok előtt dr Hlatky Endre főispán, elnök a megejtett jelölés után ismertette a nagyváradai törvényhatósági városi tagozat élére választandó vezetőség névsorát. A pártkörben nagy örömmel vették a vezetőség kijelölését és így rövidesen sor kerül a tisztikar megválasztására.

A főispán elnök barátságos megbeszélések során tájékoztató felvilágosításokat adott a legfontosabb eseményekről. A főispán továbbá tájékoztatta a párt tagjait a várost érintő napi és időszaki kérdésekről is.

Nagy János, a Baross Szövetség elnöke a város iparrevíziót sürgetett. — Tiszay János ismertette az arany iparicélra való felhasználásának nehézségeit. Gazdovits Gyula a váradvelencei gazdaközönség érdekeiről beszélt. Felszólaltak még Laky Kálmán állomásfőnök, Vasas István, Szigethy József és Belényesi István párttagok.

Baross Szövetség tagjainak adakozása a hadbavonultak és elesettek hozzátartozóinak megsegítésére

Férfi és női szabók 15 tag 118 P. Baross Női Tábor 1 tag 10, Bor- és szeszital-kereskedők 2 tag 150, Cukrászok 27 tag 1106, Baross Szövetség tisztikara 6 tag 215, Rádiókereskedők, műszerészek 18 tag 175, Cipőkereskedők 6 tag 275, Sütő-iparosok 52 tag 773, Termény-kereskedők 20 tag 167, Bőrkereskedők 13 tag 180, Épület- és fakereskedők 10 tag 209, Dohányárusok 49 tag 202.60, Könyv- és papírkereskedők 10 tag 150, Textil-nagykereskedők 7 tag 350, Textilkereskedők (üzletek) 23 tag 410, Textil kiskereskedők (piaci) 66 tag 225, Óráskok, ékszerészek 14 tag 500, Asztalosok, faipar 48 tag 300, Vegyes kereskedők 48 tag 197, Fűszer- és osemegye-kereskedők 102 tag 369.50, Vegyes adományok 137.10. Összes tagjaink egyhathat része. 537 egvény, összesen 6.219.20 pengő, azaz hatszertizentöszáztizenkilenc pengő 20 fillért.

Be kell jelenteni a lakásváltoztatásokat az élelmiszerjegyek zavartalan kiosztása céljából

Nagyvárad thj. város polgármestere 1121—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A Közelelmezési Hivatal az 1943. évi április 1-től június 30-ig érvényes élelmiszerjegyek kiosztásának előmunkálatait megkezdte.

A jegyek helyes szétosztásának biztosítása végett felhívom a város közönségét, hogy lakásváltoztatásait mindenki legkésőbb február 20-ig a Közelelmezési Hivatalban jelentse. Akik február 20-ig lakásváltoztatásait írásban, vagy személyesen nem jelentik be, élelmiszerjegyeiket régebbi lakhelyükön vehetik át.

Nagyvárad, 1943. február 15.

Dr Soós István s. k. polgármester.

GAZDASÁGI ÉLET

Tehermentesítik a vállalatokat a rendkívüli módon megszorodott adatszolgáltatási munkák alól

Javaslatot dolgoznak ki az eljárások egyszerűsítésére

A GyOSz körlevelet intézett tagvállalataihoz, amelyben rámutat arra, hogy a háborús gazdálkodás egyre fokozódó mértékben növeli a vállalatok adatszolgáltató kötelezettségét. A társadalombiztosítási és családpénztári adatszolgáltatás a zsidótörvény végrehajtásával kapcsolatos bejelentések, a Statisztikai Hivatal számára történő adatközlések eddig is komoly terhet hárítottak a vállalatokra, nem szólva arról a hasonló természetű munkáról, amelyet az adóztatással kapcsolatban tartoznak végezni. A háborús gazdálkodás következtében ezt a terhes feladatot növeli az anyaggazdálkodással kapcsolatban egyes szaporodó bejelentési kötelezettség, az árhivatalhoz történő jelentéstelepek és más hasonló munkák. Ugyanakkor, amidőn a vállalatok ilyen természetű adatszolgáltatási kötelezettsége egyre szaporodik,

csökken a rendelkezésre álló munkaerő. A vállalatok rövidesen képtelenek lesznek ilyenirányú feladataiknak megfelelni. Ezt a tényt a jelek szerint mértékadó hivatalos tényezők is felismerték. A megindult tárgyalások eredményeként megállapítható az a szándék, hogy a vállalatok adatszolgáltatást revízió alá veszik, egyszerűsítik és csökkentik. Az erre vonatkozó előkészítés és javaslat most van munkában a Központi Statisztikai Hivatalnál. A GyOSz azonban saját hatáskörében is igyekszik tájékozódni, milyen tóren volna a kérdés egyszerűsíthető és megkönnyíthető. Ezért felhívta a vállalatokat, tájékoztassák a kérdésben nézeteikről és tegyenek javaslatot, milyen eszközökkel lehetne a statisztikai adatszolgáltatás leegyszerűsítése terén gyakorlati eredményeket biztosítani. (Magy. Tud.)

Megjelent a mezőgazdasági törvény adóügyi rendelkezéseire vonatkozó végrehajtási utasítás

Uj adómentességek és kedvezmények a mezőgazdaságnak

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény adóügyi rendelkezéseire vonatkozó végrehajtási utasítást most adta ki a pénzügyminiszter. A törvény szerint ideiglenes földadómentességben vagy földadókedvezményben részesíthető az olyan földterület, amely természetlenségénél fogva még nem volt a földadó tárgya és amelyet most megfelelő munkával vagy befektetéssel gazdaságilag használatóvá tették.

A már mezőgazdasági művelés alatt álló földterületeket is megilletik az említett előnyök, ha a területet rendkívüli költséggel járó talajjavítással vagy a talaj minőségének megfelelő ültetvények telepítésével gazdaságilag lényegesen használatóbbá tették, továbbá, ha a föld termelőképességének fenntartásán túlmenni javításokat végeztek és végül, ha a terméshozam biztosítása vagy fokozása érdekében különleges berendezéseket létesítettek. Az a földterület, amelyet szőlő, szőlőoltvány vagy gyümölcsfaoltvány termelésére használnak, ugyanolyan részesíthető ideiglenes földadómentességben vagy földadókedvezményben.

Ez az adómentesség, illetve adókedvezmény nemcsak a földadóra terjed ki, hanem mindazokra a közadókra is, amelyeknek kivétési alapja a földadó. Kivételt képeznek azok a földadón alapuló közadók melyeket más jogszabály értelmében földadómentesség esetén is ki kell vetni. Az ebből származó előnyt a haszonbérlet tartama alatt a haszonbérbe adó átengedni köteles a haszonbérletnek, ha a földadó a jogviszony alapján nem a haszonbérlet terhére és az alapul szolgáló munkálatokat a haszonbérlet a szerződési kötelezettsége nem felelő végezte el.

A jövedelmi és általános kereseti adó kiszámításánál alapul vett tiszta jöve-

deimhől a beruházás befejezését követő évtől kezdve 10 éven át egyenlő évi részletben leírhatja a birtokos azokat az igazolt beruházási költségeket, amelyeket gazdasági munkás- és eszélőházak építésére vagy átépítésére fordított.

Az ingatlanvagyon átruházási illeték alól mentesíthető az olyan ingatlan megszerzése, mely az üzem céljait szolgálja, feltéve, hogy az üzem a felsorolt kedvezményekben is részesíthető. Ily esetben a haszonbérleti és bérleti szerződés illetéke alól is felmenthető az üzem, ha a céliait szolgáló ingatlant csak haszonbérbe vagy bérbe veszi.

Gépek és szerelvények megszerzésére is kiterjeszhető az illeték alóli felmentés, valamint gépek haszonbérbe vagy bérbevételeknél is, ha a gépeket és szerelvényeket az ingatlannal együtt szerzik meg, illetve veszik bérbe.

A kedvezmények már az üzem és vállalat létesítése előtt is biztosíthatók, de hatályukat veszítik, ha a megfelelő beruházásokat fél év alatt nem kezdik meg és ha az üzemet a megállapított időben nem indítják meg.

A kedvezmények személyi természetűek, így át nem ruházhatók, de külön kérelemre egy éven belül a jogutód is meghagyható a kedvezményekben.

A 120 éves Ischl fürdő. Ischl fürdő, mely nemcsak, mint az egykori osztrák császárok nyári rezidenciája, hanem a fürdőiről is nevezetes, fennállásának 120 éves évfordulóját nagyszabású kiállításal akarja megünnepelni, mely régi vendéglisták, szállodai könyvek, képek és metszetek alapján fogja a fürdőváros fejlődését szemléltetni. A város egyikülvény Brahms-emlék felállítását is tervbevette.

Februári, márciusi és áprilisi gabonajegyek beváltása

Nagyvárad thj. város polgármestere 1123—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A m. kir. Közelelmezési Miniszter Ur 505.143—1943. V. számú rendeletére értesítem a kék gabonajeggyel rendelkezőket és a Hombár bizományosokat, hogy a folyó évi február, március és április hónapra érvényes kék kenyér gabonaszelvényekre járó gabonamennyiséget havonkénti korlátozás nélkül egy tétellel beválthatják, illetőleg kiadhatják.

Értesítem a Hombár bizományosokat, hogy a kék kenyér-gabona jegyek február—márciusi beváltása alkalmával a 114.622—1942. K. M. számú rendelet értelmében a gabonaszelvényekre fele mennyiségben kucoricát kötelesek kiszolgáltatni.

A kukoricán felüli mennyiségnek február, március és áprilisra eső részéből pedig lehetőleg a felemennyiséget roszból adják ki és csak az azon felüli mennyiség adható ki a lehetőség szerint búzából. A kiadásról a Közelelmezési Hivatal értesítendő.

A május, június és július havi kenyérgabona fejadagok előre nem adható ki, ezeket annak idején havonként kell az esedékes szelvények ellenében kiszolgáltatni.

Végül értesítem a város közönségét, hogy a már lejárt, tehát az elmúlt hónapokra szóló kék kenyérgabona szelvények beváltása tilos.

Nagyvárad, 1943. február 17.

Dr Soós István s. k. polgármester.

Folyóirat-szemle

Megjelent a „Forrás” második száma!

Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter írta a „Forrás” irodalmi és kritikai folyóirat második számának bevezető cikkét a magyar-bolgár kulturális kapcsolatokról. A kitünően szerkesztett, egyszerű írógárdával dolgozó „Forrás” új száma teljesen fedi azokat a szempontokat, amelyeket a lap szerkesztője, Hankiss János a bemutatkozó első számban leszögezett. A lap valóban az egységes magyar kultúra szolgálatában áll és mindenféle politikai vagy egyesületi érdeken felül az egyetemes magyar szellemi életet szolgálja.

A második szám tartalmából kiemeljük Jordan Javkov, a nagy bolgár író kitünő novelláját, Nyíró József és Szentmihályiné Szabó Mária remek írását, Karácsony Sándor, Jankovics Marcell, Kádár Levente, Luigi Pirandello, Balog Béla, Szombathy Viktor, Hankiss János, Makkai László cikkét, Reményik Sándor, Fodor József, Hangay Sándor, Jékely Zoltán, Gulyás Pál, Tóth Endre, Juhász Géza, Harsányi Lajos versét. Mellettük a „Forrás” gazdag rovataiban Herczeg Ferenc, Kodolányi János és Ezerterhás István nyilatkozik a történelmi regény problémájáról. Jajcay János a képzőművészetről, Járdányi Pál és Zakál Dénes a magyar zenei élet problémáiról, Hegedüs Tibor, Rédey Tivadar színházi életünk, Dálok János pedig a magyar filmgyártás legaktuálisabb kérdéseiről számol be.

A magyar szellemi élet minden megmozdulását éber figyelemmel kíséri a „Forrás”. Cikkeiből e hónapban is teljesen felismerhetően kialakul a magyar művészeti és kulturális élet hű képe.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza

FELHÍVÁS A SZABADSÁGOS KA1 TONÁKHOZ. A MTI jelenti: A 200-al kezdődő tábori pótszámu alakulatoktól szabadságon lévő honvédek, akik nem tudtak jelentkezni elutazásra, azonnal induljanak utra.

SZEMMŰTÉTET HAJTOTTAK VÉGRE DR. ANTAL ISTVÁN NEMZETVÉDELMI MINISZTEREN. A MTI jelenti: Antal István dr. nemzetvédelmi miniszterem sürgős szemműtétet hajtottak végre. A műtét sikerült, de a miniszternek két-három hétig nem szabad elhagyni kórházi ágyát.

Több mint 20 százalékkal emelkedtek az Egyesült Államokban a létfenntartási költségek. Genfből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A washingtoni földművelésügyi miniszteriumban közölték, hogy az Egyesült Államokban a létfenntartási költségek a háboru előtti alapozhoz képest 20.5 százalékkal növekedtek.

EDEN MOND BESZÉDET A VÖRÖS HADSEREG LONDONI ÜNNEPÉGEN. Amsterdamból (MTI) A NTL jelenti: A brit hírszolgálat szerint a vörös hadsereg napja alkalmából Londonban az Albert Hallban hivatalos ünnepség lesz, amelyen részt vesznek a brit kormány tagjai és a brit fegyvernemek képviselői. Az ünnepségen, Eden külügyminiszter mond beszédet. Az ünnepségről készült felvételeket Moszkvába küldik, hogy ezzel mutassák, hogy milyen csodálattal viseltetik az angol nép és hadsereg a szovjet hadsereg és szovjet nép irányában.

Az olyan egyéneknek, akinek nélműködése elégtelen, s ezért emésztése meg van zavarva és aludni nem tud, ajánlatos korán reggel egy pohár termézetes „Ferenc József” keserűvizet elgyomorral inni, mert ennek hashajtó hatása alapos és biztos, enyhe és kellemes. Kérdezze meg orvosát!

CSANGKAISEK FELESEGE IS RÉSZTVEZ A WASHINGTONI TÁRGYALÁSOKON. Bern. (Bud. Tud.) A szovjet tábornokokkal Washingtonban folytatandó tárgyalásokon, hír szerint részt vesz Csangkai kaisék felesege is. Washingtoni jelentés szerint Csangkai kaisék felesege szerdán Washingtonba érkezett, ahol Roosevelt elnök és felesege személyesen fogadták. Csangkai kaisék felesege csütörtökön beszédet mond a képviselőházban.

Lehár Ferenc Sopronban vezényli Szép a világ című operettjét. Sopronból jelentik: (MTI) Lehár Ferenc a soproni színház igazgatójának, Szűcs Lászlónak felkérésére március végén személyesen vezényli Szép a világ című operettjét. A város ez alkalommal ünneplő közgyűlésen nyújtja át a díszpolgári oklevelet Lehár Ferencnek.

KIMUTATÁS A NÉMET TÁBORI POSTA FORGALMÁRÓL. Berlin. MTI. A NTL jelenti: A német tábori posta 1942-ben naponta 12 é félmillió tábori postai küldeményt továbbított az arcvonal és az otthon között.

OLASZORSZÁG OROSZ HADIFOGLYAI. Olaszország vezető folyóiratának, a „L'Illustrazione Italiana”-nak hársábjain Arnaldo Cappelini színes riportban számol be a keleti front olasz szakaszán hadifogságba került orosz hadifoglyokról. Az érdekes cikk keretében Fedelinek, a kitűnő olasz rajzolónak a fronton készült rajzaiban mutatja be az orosz hadifoglyoknak érdekes alakjait, mint a reménytelen fásultság és az állati sorban való megnyugvás kifejezőit.

Köszönetnyilvánítás. A Hadigondozó Hivatal lapunk utján fejezi ki hálás köszönetét a hozzájuttatott nagy értékű adományokért: Dr Ince Lipót 2500 pengőt, a február 13-i honvédeket rendezősege 920 pengőt, Hagedorn János főmérnök 10 pengőt adott a honvédekhez tartozók támogatására.

NŐI TARTALÉKOS TENGERÉSZHADTESTET ÁLLITANAK FEL AMERIKÁBAN. Genf. (MTI.) A NTL jelenti: Washingtoni jelentés szerint Amerikában legközelebb női tartalékos tengerészhadtestet állítanak fel. A női hadtest 1400 tisztből 1800 tengerészből áll.

Követet akar küldeni Kanada a londoni emigráns kormányok mellé. Londonból jelentik: (B. T.) A kanadai kormány követet kíván küldeni a Londonban székelő emigráns kormányok mellé

„TRIPOLIS” NEVÉNEK TÖRTÉNETE. A sémi és bámi népek lakta Olasz Észak-Afrikában „Tripolis” neve az árja népek gyarmatosításának érdekes történeti emléke. Itt állottak valaha a görög gyarmatosok alapította Ooa. Sabrata és a virágzó Leptis városai. E városokról nevezték el a szicíliai görögök e vidéket a „Három város földjének”: „Tripolis”-nak.

HANY AGLEGÉNY VAN MAGYARORSZÁGON? A legutóbbi népszámlálás adatai szerint Magyarországon 100 tizenöt éves és ennél idősebb férfi között 61 volt nő és 34 nőtlen. A többi öt részben özvegy, részben elvált. A 20-59 éves férfiakat számolva, 100 közül már 72 a nő és csak 28 a nőtlen. Özvegy és elvált. A két adat összehasonlítása bizonyítja, hogy nálunk 20 éven alul nagyon kevesen nőülnek. Az aglegényesség szempontjából a 30 évesnél idősebb férfiakat lehet tekintetbe venni. A 30-39 éves férfiak összes száma Magyarországon 1930-ban 606.365 volt. Ezek közül 84 és félszázalék nő volt, aglegény mindössze 83.936, azaz alig 14 százalék. A következő korcsoport, a 40-49 évesek közül még kevesebb a nőtlen, alig több, mint 6 százalék. 50-59 éves férfi csak 362.816 volt. Összesen az aglegények száma alig több, mint 4.5 százalék. Az utolsó korcsoportban, a 60 éves és ennél idősebb férfiak között már csak 3.3 százalék a nőtlen, a nők száma is csökken, az özvegyek pedig már 88.111-en vannak, ami már 21 százaléknál is több.

Súlyosan veszélyeztetett az Egyesült Államok élelmiszerellátását a fekete-piac. Buenos-Aireből jelentik: (MTI) A hushány és a fekete-piac az Egyesült Államok lakosságából fokozódó nyugtalanságot vált ki. A konzervgyárak egyesületének elnöke kijelentette, hogy a törvénytelen husforgalom az Egyesült Államok élelmiszerellátását súlyosan veszélyezteti.

ÚJ Vatikáni bélyegeket. Rómából jelentik: A pápa püspöki jubileuma alkalmából a Vatikánállam új postabélyegeket hozott forgalomba. Az új bélyegeket L. 5, 25, 0.80 és 0.25 értékűek és az olasz bélyegek kiváló műgondjával készültek a bélyeggyűjtők nem kis örömeire.

BELVÁROSI mozgó

Borcsa Amerikában

Dajka Margit, Mály Gerő, Gózon Gyula, Vaszary
 A 2 Benjáminó világművelő utjáról visszatérve, Frici a pipás öleb, és a ZENTAY duó. A Royál Revü műsorából

KORONA Filmszínházban óriási sikerrel fut a

Fehér emberek

Főszereplők: Jávor, Tasnády

Tessék jegyet váltani!

Kiss Manyl, Uray, Pethes, Latabár nagyszerű együttese

Tökéletes Antal

A legmulatságosabb vigjáték csütörtökön utoljára.

Kádár kontra Kerekes

Péntektől a CASINOBAN

MEGTÁMADTAK A FARKASOK EGX KISLEÁNYT. Barabás. (MTI.): Huztófalva község közelében a farkasok megtámadtak egy kisleányt. Szerencsére egy tehérgőccsi érkezett a helyszínre. A vezető elgázolta az egyik farkast és a kisleányt megmentette.

Külön adót akar kivetni Roosevelt a nagy jövedelmű amerikai polgárokra. Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Washingtoni jelentés szerint Roosevelt a kongresszushoz intézett üzenetében a 25.000 dollárnál nagyobb jövedelemmel bíró nőtlenek és a 50.000 dollárnál nagyobb jövedelemmel bíró nő amerikai polgárok külön megadóztatását követelte. Annak a reményének adott kifejezést, hogy amennyiben a kongresszus a kincstár javaslatát, mely a rendkívül magas jövedelmeknek százszázalékos adóemelését javasolja, elutasítaná, akkor hozzájárul egy 50 százalékos minimális adóemeléshez, amely fokozatosan 90 százalékgig emelkednék.

FELHÍVÁS. Az Ipartestület ácsipari szakosztálya értesíti tagjait, hogy szeg érkezett és igényeket jelentsék be a szakosztály irodájába folyó hó 18, 19 és 20-án d. e. 10-12-ig. Elnökség.

Kiásták a legrégibb olaszországi német királyi várát. Az északolaszországi Bident-völgyben kiásták Nagy Teodor gót király egyik palotáját, aki veronai vagy berni Dietrich néven szerepel a német mondakörben. Ez a legrégibb olaszországi német királyi palota.

HÁROM-ÉS HATHAVI RÉSZLETRE ELADOTT RÁDIÓ ÁRA. A rádiókereskedők előterjesztéssel fordultak a közellátásügyi miniszterhez, amelyben arra hívatkoztak, hogy azok a költségek, amelyek a rádiógyárak és a kereskedők között létrejönnek a rádiókészülékeknek csak kilencthónapi részletfizetésre szóló feltételeit szabályozzák, ezzel szemben a kereskedők három- és hathavi részletre is adnak el rádiókészülékeket. Most az árhivatal ilyen esetre is megállapította az árakat, és pedig úgy, hogy háromhavi részletfizetés esetén az alapárnál 2.5 százalékkal, hathavi részletfizetés esetén pedig 5 százalékkal drágábban adhatják a kereskedők vevőiknek a rádiókészülékeket.

Olvassa és teressze a Magyar Lapokat

Gutenberg halálának 475 éves évfordulója. Németország február 23-án napjában emlékezett meg Gutenberg halálának 475 éves évfordulójáról. Az európai könyvnyomtatás feltalálója 1468-ban halt meg a rajnavidéki Eivilleiben.

Vasárnap lesz az Erdélyi Párt teadélutánja

Nagyvárad. Saját tud. Várad aseasonyai nagy lelkesedéssel készülnek az Erdélyi Párt teadélutánjára, amelynek jövedelmét a helybeli hadbavonultak családjainak egészségére fogják fordítani.

A teadélután a Pannonia össze termeiben február 21-én, vasárnap délután tartják meg, pontosan fél 6 órai kezdettel. A rendezőség kéri a közönség pontos megjelenését, hogy a műsort ne zavarják.

Színészeink színe-java vállalta a műsorban való közreműködést. Jurik Julcsi, Putnik Bálint igazgató neje a műsor összeállítását is vállalta. Márffy Verát, Göndör Klárit, a férfiak közül Danies Győzöt, Benkő Bélát, Pákozdy Ferencet és Szabó Ernőt találjuk a szereplők között.

Műsor után tea lesz és záróráig tánc. A jegyek árát 2 pengőben állapították meg. Meghívót a rendezőség nem bocsátott ki, hogy ennek költsége se csökkentse a kívánságverseny nemese célra szánt jövedelmét.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Névtelen levélíróknak. Nagyvárad. Névtelen levelekre és lapokra nem szoktunk válaszolni, az Ön azonban megérdemel néhány szót. Kifogásolja, hogy későn közöltük a dohányzások bejelentési kötelezettségét. Nem tehetünk róla, hogy a pénzügyminiszter ur csak most adta ki s az összes pesti és vidéki lapok is csak most közlik. Bár-mennyire is igyekszik elpalástolni azonban névtelen forrásvédvényének célját, csufosan elárulja magát. Az fáj Önnek, hogy magyar frontharcosok, vitézek, hadiárják, hadiözvegyek ülnék a trafikokban. Mintha ez nem lenne természetes, s az előző állapot nem lett volna szegény! Ami az éberséget illeti, legyen nyugodt, résen állottunk és résen is fogunk állani, amikor a talmudi szellem próbálkozik a magyar érdekek ellen. Tudjuk, hogy éppen ez az éberség fáj Önnek. Erről pedig nem csak hogy nem mondunk le, hanem fokozzuk is. Ma inkább és jobban, mint más-kor.

Az Actio Catolica 86. sz. filmkritikája

„ROMBADÓLT ALMOK“. Egy szenvedélyben és önbizalmában szerte-ten művész lelki vergődése és megtisztulása nagyszobásu történelmi keretben. Erkölcsileg közömbös.

„USZÓ VÁROS“. Egy óceánjáró luxushajó életének bemutatása, az erkölcseltelenségben való kéjelgessel.

„A NŐNEK MINDIG IGAZA VAN“. A férfi gyámoltalanságának és a nő gyakorlati érzékének humoros szembeállítása, sivár erkölcsi felfogással és néha vaskos pikantériával.

Korlátozzák a papír és írószerkereskedésre szóló iparengedélyek kiadását

Az utóbbi időben rendkívüli módon megsaporodtak a papír- és írószerkereskedések. Budapestben ma már minden 1500 lakosra jut egy papír- és írószerkereskedés, ami egymagában igazolja ezen a téren az egészségtelen és képtelen állapotokat. Rövid idő alatt a fővárosban 250 új papír- és írószerkereskedésre szóló ipari igazolványt adtak ki. Vidéken még kirívóbb a helyzet. Sok helyen kétszeresére, sőt háromszorosára emelkedett a papír- és írószerkereskedést folytatók száma. A legtöbb új iparengedélyes nem rendelkezik üzlethelyiséggel, hanem lakásán rendezett be kis raktárt és házalva igyekszik forgalmat lebonyolítani. A papír- és írószerszakra érdeklődő beadványban hívta fel a kereskedelmi miniszter figyelmét erre a tarthatatlan helyzetre. Kérte, szigorítsák meg az új ipari igazolványok kiadását ebben a szakmában és mindenképp az új iparjogositványért folyamodók szakismeretét és anyagi felkészültségét vegyék szigorú vizsgálat alá. A kereskedelmi minisztérium a beadvánnyal kapcsolatosan véleményadásra hívta fel a kereskedelmi és iparkamarákat, amelyek már állást is foglaltak ezügyben. Valamennyi kereskedelmi és iparkamara helyesléssel fogadta a szakmai érdekvélemények kívánásait és egyhangúlag a papír- és írószerkereskedési új ipari igazolványok kiadásának korlátozását javasolja. (Magy. Tud.)

RÁDIÓ

PÉNTEK, FEBRUÁR 19.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon.
- 6.40 Ebrészti. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
- 10.15 Filmrészletek.
- 11.15 Pal'agi János hegedűl.
- 11.40 Mikos Margit dr. orvosi előadása.
- 12.10 A Mária Terézia I. honvédegyalozred zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek.
- 14.00 Farkas Józsa cigányzenekara.
- 15.15 Sovinszky László szalonzenekara.
- 18.00 Radics Gábor jazz-együttese.
- 18.25 Szöllőssy Alfréd közlekedési előadása.
- 18.40 Berlini állami opera zenekara.
- 18.60 Német hallgatóknak.
- 18.20 Molnár Imre dr. a Zeneművészeti Főiskola tanárának népdalfel-órása.
- 19.05 A kassai polgárok. Közvetítés a Nemzeti Színházról.
- 22.10 Rádiózenekar.
- 13.10 Magyar nóták.

Budapest II.

- 18.40 Anda Géza hangversenye.
- 19.40 Gyorsirótanfolyam.
- 20.20 Budapesti Általános Munkásdal-egylet.
- 20.15 Kerekesházy József felolvasása.

Elbocsátható az alkalmazott, ha valótlanul azt állítja, hogy érettségizett

Erdekes döntést hozott a Kuria munkaügyi tanácsa

A Magyar Tudósító jelenti: A Magyar Hajózási Betegségi Biztosító Intézet ellen egyik elbocsátott alkalmazottja pert indított. Mint a bíróság előtt kiderült, az ideiglenes számtisztí kinevezését fegyelmi eljárás mellőzé- sével visszavonták és állásából elboc- sátották, mert személyi törzslapjáb- an azt a valótlan adatot jegyezte be, hogy felsőkereskedelmi érettségi ké- pesítése van. Az erre vonatkozó igaz- gatósi határozat egyébként az Or- szágos Társadalombiztosító Intézet- nek a Hajózási Betegségi Biztosító Intézet személyzetére is alkalmazandó fegyelmi szabályzatán alapult, amely szerint ideiglenes minőségű tisztviselő ellen nem lehet fegyelmi

eljárást indítani, hanem fegyelmi vét- ség esetén a kinevezést vissza kell vonni. Az elbocsátott tisztviselő ezzel szemben azzal érvelt, hogy ideiglenes számtisztítté való kinevezése előtt éve- ken át díjnoki minőségben, de végki- elégtve volt alkalmazva, tehát fegyel- mi eljárás mellőzésével nem lehetett volna elbocsátani. Most döntött a per- ben a Kuria munkaügyi tanácsa. Dr. Ludvig Rezső tanácselnök elnöklété- alatt és a keresetet elutasította. Az ítélet indoklásában a Kuria kimon- dotta, hogy a tisztviselőt a terhére rótt cselekmény a bizalomra méltat- lanná tette és fegyelmi eljárás indí- tása nélkül is minden igény mellőzé- sével el lehetett bocsátani.

Férfiruhákat, használtakat **MOLNÁR** használatra üzletében
legjobb áron vehet, eladhat Bémer-tér 1. (udvarban.)
Hívásra házhoz jövök.

Február 28-án jár le a jövedelmi és vagyonadó bevallásának határideje

Nagyvárad thj. város adóhivatala 01685/1943. adóhiv. szám alatt a követ- kező hirdetményt adta ki:

Az 1943. évi általános kereseti, illet- ve jövedelem és vagyonadó vallomások beadásának határideje február hó 28-án lejár.

A városi adóhivatal figyelmezteti az érdekelt adózókat, hogy az 1943. évi ál- talános kereseti, illetve jövedelem és vagyonadó vallomások határideje 1943 február hó 28-án lejár és határidő nem lesz meghosszabbítva.

A tolongás elkerülése végett felhí- v

vom az érdekelt adózókat, hogy vallo- másaikat igyekezzenek minél hamarabb benyújtani, mert a vallomások késedel- mes benyújtása, valamint az a körül- mény is, ha az adózó még felhívásra sem nyújtja be vallomását, büntetés alá esik.

A vallomás beadására szolgáló nyom- tatványok a városi adóhivatal illetékes kerületeinél kaphatók, ahol a tisztvisé- lők a vallomások kitöltését illetőleg is felvilágosítással szolgálnak.

Nagyvárad, 1943. február 18.

Városi adóhivatal.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor**, Széchenyi
órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása tér 6.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Csütörtökön délután negyed 4 órai kezdettel *egységes filléres helyárrak- kal* „Debreceenbe kéne menni“ című vidám, kacagtató operett van műsor- on. Minden földszinti jegy 90 fillér, erkély és zártszék 60 fillér, páholy 4 pengő.

Csütörtökön este munkaelőadás keretében Strausz híres nagyoperett- je: „Bucukeringő“ van a színház műsorán.

Éva, Lehár Ferenc gyönyörű muzsi- káju nagyoperettje pénteken este ke- rül felújításra premier-bérlet keret- ben, Daniss Győző rendezésében. Fő- szereplők: Jurik Julcsi, Márfy Vera, Benkő Béla, Pákozdy Ferenc, Mikos Béla. Gyönyörű kiállítás. Szombaton este Á-bérlet, vasárnap délután és este rendes helyárrakkal, bérletszi- netben.

Szombaton délután *filléres hely- árrakkal* az idény legnagyobb szinpa- di sikere a „Bolond Ásvayné“ kerül színre.

A kolozsvári Nemzeti színház ope- rai tagozata két napon át vendégsze- repel a színházban. Hétfőn este Ros- sini: *Szerillai borbély*-a kerül színre. Endre Béla vezényletével, kedden este pedig Vaszy Viktor főzeneigaz- gató vezényletével Puccini: *Pillangó kisasszony* c. operája van műsoron. Felemelt helyárrak. Jegyekről ajánla- tos előre gondoskodni a nagy érde- klődésre való tekintettel.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön délután: Debreceenbe kéne menni. (Egységes filléres hely- árrak.)

Csütörtökön este: Bucukeringő.
Pénteken este: Éva. — Premier- bérlet.

Szombaton d. u.: Bolond Ásvayné
Szombaton este: Éva. — Á-bérlet
Vasárnap délután és este: Éva.
Hétfőn este: Sevillai borbély.
Kedden este: Pillangó kisasszony.

Szolgálatos gyógyszerárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszerár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszerár, Mussolini-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYÁS KIRÁLY gyógyszerár, Szt János-u. 59. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SZENT ANTAL gyógyszerár, Gerli- czy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szom- bat reggelig tart.

Folyékony gyógyszerért üve- get, vagy tégelyt vigyenek a MABI betegek. A közelmúltban már megtudtuk, hogy a gyógyszerárak nagy hiányt szenvednek gyógyszeres üvegekben, tégelyekben és egyéb edé- nyekben, úgy, hogy szívesen vásárol- ják össze a használt üvegeket. Most a MABI is felhívást intézett tagjaihoz, hogy a fennálló nehézségekre való te- kintettel folyékony gyógyszerek, vagy kenőcsök rendelése esetén üveget, vagy tégelyt, vigyenek a házi-gyóg- yszertárba és szedjék össze az otthon található üres gyógyszeres üvegeket, tégelyeket és adják el a MABI gyógy- szertáraknak. (Magy. Tud.)

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt, drágaköveket ve- szek. Haslinger ékszerész, Rákóczi-ut 5. szám. 363

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 356

Aranyat, ezüstöt, briliánsot vásárol Tarján orás-ékszerész, Rákóczi-ut 8. 185

Eladók regények. Dr. Baditz, Miskolc 611

Keresünk megvételre használt, de jókora levő egy-kétlovas kocsit (hin- tót). Ajánlatokat Vegyi és Élelmiszer- ipari r. t.-hoz, Anyos Pál-u. 2-6., Tele- fon 12-31. 280

Kombináltzsoba, rekamier, hencser eladó. Kapucinus-u. 11. kapuval szem- ben. 272

Kő, vagy vashetetes, közép nagyságu vasalót megvételre keresek. Címre a kiadóba kérek. 285

Állást nyee

ARPÁD vezér ut, Nilgész telep és Ve- lence környékén lakó lapkihordókat felvesszünk. Jelentkezés a Magyar La- pok kiadóhivatalában.

Kántort keres a nagyváradai római katolikus székesegyházi plébánia. A be- ves elfoglaltságu állás főleg nyug. kán- tortanítónak megfelelő. Ajánlatokat Nagyvárad, Pázmány Péter-utca 7. sz. címre kérünk. 290

Különpéle

ZIPPZÁR szakszerű javítása Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5.

Bérbeadó Kolling gőzmalom, növény- olajgyár, villamosmű Ermihályfalván. Felvilágosítás Kolling Pál-u. 14. 267

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-E.

Felelős szerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda R. E.
Lászlófalva

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.